

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 602/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa obchodnej spoločnosti **BUILDHOUSE, s. r. o.**, Hlavná 77, Nová Dedinka, IČO 35 808 349, zastúpeného advokátkou JUDr. Martou Vícenovou, Záhorácka 15/B, Malacky, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. 49 Er 4124/2014-135 z 19. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti notárskej zápisnice č. N 106/2014, Nz 4789/2014, NCRls 4854/2014 z 10. februára 2014 **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 1. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň navrhuje odložiť vykonateľnosť notárskej zápisnice spísanej 10. februára 2014 notárom JUDr. Miroslavom Pavlovičom pod č. N 106/2014, Nz 4789/2014, NCRls 4854/2014 (ďalej len „notárska zápisnica“ alebo „exekučný titul“) v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 49 Er 4124/2014.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav vecí:

3. Na základe návrhu oprávneného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na vykonanie exekúcie začalo na podklade exekučného titulu, notárskej zápisnice, exekučné konanie proti povinnému v 1. rade [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a sťažovateľovi ako povinnému v 2. rade o vymoženie istiny 1 906 893,50 eur s príslušenstvom.

4. Dňa 10. mája 2021 podal sťažovateľ návrh na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a zastavenie exekúcie a návrh na odklad vykonateľnosti exekučného titulu, resp. odklad exekúcie vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 49 Er 4124/2014, ktoré odôvodnil tým, že notárska zápisnica je od počiatku nespôsobilým exekučným titulom, keďže vyhlásenie povinného v 1. rade a sťažovateľa v notárskej zápisnici o uznaní dlhu vzniklo v čase, keď žiadny dlh neexistoval, resp. neexistoval v deklarovanej výške, a preto povinní nemohli platne uznať dlh a ani súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Sťažovateľ argumentoval, že notárska zápisnica preto nie je materiálne ani formálne vykonateľným exekučným titulom a v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka nie je úkonom, ktorý bol urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, ale je právnym úkonom, ktorý svojím obsahom odporuje zákonu, obchádza ho a prieči sa dobrým mravom.

5. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietol a odklad exekúcie nepovolil. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že notárska zápisnica ako verejná listina a súčasne spôsobilý exekučný titul musí spĺňať predpoklady formálnej a materiálnej vykonateľnosti, ktorých splnenie preskúmava exekučný súd v priebehu celého exekučného konania, pričom nesplnenie týchto predpokladov má za následok neprípustnosť exekúcie, ktorá je dôvodom na zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017. Formálna vykonateľnosť notárskej zápisnice je splnená dodržaním predpísaných zákonných náležitostí, ktoré musí notárska zápisnica obsahovať a ktoré sú vymedzené v § 47 Notárskeho poriadku. Predpoklady materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice ako exekučného titulu sú taxatívne vymedzené v § 41 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku [správne má byť § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku]. Exekučný súd považoval z notárskej zápisnice za preukázané, že povinný v 1. rade uznal, čo sa týka dôvodu a výšky, svoj záväzok voči oprávnenému v celkovej výške 1 906 839,50 eur, ktorý vznikol ako rozdiel po vzájomnom započítaní pohľadávok a zaviazal sa dlžnú sumu uhradiť na účet oprávneného v lehote najneskôr do 30. júna 2014. Zároveň povinný v 1. rade v predmetnej notárskej zápisnici neodvolateľne vyhlásil, že v prípade nezaplatenia dlhu v celkovej výške 1 906 893,50 eur v lehote najneskôr do 30. júna 2014 súhlasí s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice a súhlasí, aby oprávnený postupoval v zmysle § 41 Exekučného poriadku a použil túto notársku zápisnicu ako exekučný titul na celý hnutelný majetok, nehnuteľný majetok, práva a iné majetkové hodnoty povinného v 1. rade. Súčasťou notárskej zápisnice je aj dohoda o ručení, ktorú uzatvorili oprávnený ako veriteľ a sťažovateľ ako ručiteľ podľa § 303 a nasl. Obchodného zákonníka, v zmysle ktorej sa sťažovateľ ako ručiteľ zaviazal, že uhradí pohľadávku oprávneného v celkovej výške 1 906 893,50 eur, ak povinný v 1. rade nesplní včas a riadne svoj záväzok v lehote najneskôr do 30. júna 2014. Z predmetnej notárskej zápisnice považoval exekučný súd ďalej za preukázané, že sťažovateľ neodvolateľne vyhlásil, že súhlasí s tým, že v prípade, že povinný v 1. rade nesplní svoj záväzok voči oprávnenému v celkovej výške 1 906 893,50 eur v lehote

najneskôr do 30. júna 2014, sťažovateľ súhlasí s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice a súhlasí, aby oprávnený postupoval v zmysle § 41 Exekučného poriadku a použil túto notársku zápisnicu ako exekučný titul na celý hnutelný majetok, nehnuteľný majetok, práva a iné majetkové hodnoty sťažovateľa. Exekučný súd preskúmal námietku sťažovateľa týkajúcu sa platnosti vyhlásenia povinného v 1. rade o uznaní dlhu a platnosti súhlasu povinného v 1. rade a sťažovateľa s vykonateľnosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu a dospel k záveru, že je právne irelevantná. Exekučný súd zistil, že v čase spísania notárskej zápisnice pohľadávka oprávneného a zároveň záväzok povinného v 1. rade a sťažovateľa v celkovej výške 1 906 893,50 eur existovala, avšak v čase spísania notárskej zápisnice nebola ešte splatná. V tejto súvislosti exekučný súd poukázal na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 5/00 z 13. júla 2000, v ktorom ústavný súd konštatoval, že vykonateľnosť notárskej zápisnice nastáva zásadne uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinnosti na plnenie obsiahnuté v notárskej zápisnici. To, že dlh povinného nebol splatný v okamihu jej vyhotovenia, nemá žiaden vplyv na platnosť vyhlásenia urobeného v zápisnici. Vzhľadom na uvedené exekučný súd ustálil, že notárska zápisnica je spôsobilým exekučným titulom, a teda materiálne vykonateľným podkladom pre výkon exekúcie aj za predpokladu, že k uznaniu dlhu a udeleniu súhlasu s vykonateľnosťou podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku došlo pred splatnosťou pohľadávky, ktorá je obsahom exekučného titulu. V takom prípade nadobúda notárska zápisnica vykonateľnosť márnym uplynutím lehoty na plnenie v nej ustanovenej. Notárska zápisnica, ktorá je exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní, sa stala vykonateľnou uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinnosti, t. j. 1. júla 2014, a aj oprávnený sa v notárskej zápisnici zaviazal, že si svoje právo vyplývajúce z dohody o ručení voči sťažovateľovi ako ručiteľovi uplatní najskôr 1. júla 2014. Okresný súd tak dospel k záveru, že uznanie dlhu povinnej osoby, čo sa týka dôvodu a výšky, ako aj súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú platné, aj keď k nim došlo pred splatnosťou pohľadávky, ktorá je obsahom exekučného titulu, pretože skutočnosť, že záväzok povinnej osoby nebol splatný v čase spísania notárskej zápisnice, nemá žiadny vplyv na platnosť týchto vyhlásení povinnej osoby urobených v notárskej zápisnici. Exekučný súd je viazaný obsahom notárskej zápisnice a je povinný z nej vychádzať, nie je oprávnený zaoberať sa správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu, ktorý notársku zápisnicu vydal, preto nie je v jeho kompetencii preskúmať výšku záväzku povinných uvedenú v notárskej zápisnici. Exekučný súd je oprávnený preskúmať výlučne predpoklady formálnej a materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice, čo aj v predmetnej veci urobil a po ich preskúmaní dospel k záveru, že notárska zápisnica je z formálneho a materiálneho hľadiska spôsobilým exekučným titulom, uzatvárajúc, že návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie je nedôvodný a účelový, ktorého cieľom bolo vyhnúť sa exekúcii.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie a nepovolení odkladu exekúcie podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Vyhlásenie povinného v 1. rade o uznaní dlhu, ktoré je obsahom notárskej zápisnice, je absolútne neplatný právny úkon pre jeho neurčitosť, a teda exekučný titul, na podklade ktorého je exekúcia vykonávaná, t. j. notárska zápisnica o uznaní záväzku, je neplatná a nie je tak spôsobilým exekučným titulom, pretože nespĺňa podmienku materiálnej vykonateľnosti.

b) Pohľadávka oprávneného, ktorá vznikla ako rozdiel po započítaní vzájomných pohľadávok oprávneného a povinného v 1. rade na základe dohody o započítaní pohľadávok, ktorá je súčasťou notárskej zápisnice, je neurčitá a nezrozumiteľná, keďže „je uvedená ako suma ešte nesplatenj pohľadávky oprávneného započítaná len v časti budúcich splátok bez náležitého odôvodnenia (od 1.7.2014, namiesto 10.2.2014)“.

c) Dlh povinného v 1. rade vo výške uvedenej v notárskej zápisnici v čase jej spísania neexistoval. Poukazujúc na § 558 Občianskeho zákonníka, sťažovateľ uvádza, že v čase spísania notárskej zápisnice existoval len záväzok povinného v 1. rade, ktorý na seba prevzal, že v určenej budúcej lehote zaplatí pohľadávku. Lehotu na zaplatenie mal povinný v 1. rade do 30. júna 2014, preto vyhlásenie dlžníka v notárskej zápisnici nemožno prijať ako uznanie dlhu, čo sa týka dôvodu a výšky, k 10. februáru 2014, pretože ide o uznanie budúceho dlhu, ktorý v tom čase nevznikol, pričom jeho uznanie záviselo od okolností, ktoré mohli nastať až v budúcnosti. Podľa § 574 Občianskeho zákonníka nie je prípustné, aby sa niekto vzdal práva, ktoré môže vzniknúť až v budúcnosti, preto uznanie dlhu povinným v 1. rade je absolútne neplatný právny úkon. Tie isté vyhlásenia platia pre sťažovateľa, ktorého povinnosť plniť dlh vzniká až vtedy, keď ho nesplnil povinný v 1. rade. Okresný súd rozhodol v rozpore s uznesením ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 136/2017.

d) Podstatnou náležitosťou, ktorá charakterizuje uznanie dlhu, je vymedzenie dlhu, čo sa týka dôvodu, ako aj jeho výšky, čo vyhlásenie dlžníka obsiahnuté v notárskej zápisnici neobsahuje.

e) V exekučnom konaní nebolo preukázané, že oprávnený vyzval povinného v 1. rade na zaplatenie dlhu v zmysle § 306 ods. 1 Obchodného zákonníka a poskytol mu primeranú dobu na zaplatenie.

f) Návrh na odklad vykonateľnosti notárskej zápisnice je odôvodnený tým, že právne následky výkonu rozhodnutia predajom hnutelých vecí spôsobia stav, ktorý sa nedá napraviť napr. tým, že môže prísť k zničeniu vecí, zmene vecí jej spracovaním, scudzením alebo zaťažením a pod.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy) a práva na pokojné užívanie majetku (čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu) uznesením okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie a nepovolení odkladu exekúcie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, notárskej zápisnice.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

8. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

9. V kontexte argumentácie sťažovateľa, ktorou odôvodňuje namietané porušenie jeho v ústavnej sťažnosti označených práv, ústavný súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou považuje v prvom rade za potrebné poukázať na to, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (III. ÚS 119/03, IV. ÚS 43/04, IV. ÚS 238/07, II. ÚS 75/2021). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

10. Vychádzajúc z uvedených základných princípov, ústavný súd posúdil ťažiskové námietky sťažovateľa, podľa ktorých notárska zápisnica nie je z materiálneho hľadiska vykonateľným exekučným titulom z dôvodu, že vyhlásenie povinného v 1. rade o uznaní dlhu, ktoré je obsahom notárskej zápisnice, je absolútne neplatný právny úkon pre jeho neurčitosť v časti vymedzenia dlžnej sumy, pokiaľ ide o jej výšku, ako aj právny dôvod vzniku, a z dôvodu neexistencie dlhu vo výške deklarovanej v notárskej zápisnici v čase jej spisania.

11. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd z hľadiska posúdenia notárskej zápisnice ako spôsobilého exekučného titulu posúdil mimo splnenia formálnych podmienok vykonateľnosti aj splnenie podmienok jej materiálnej vykonateľnosti [§ 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku], konkrétne, či obsahuje právny záväzok, označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. V rámci skúmania obsahu notárskej zápisnice okresný súd zistil, že jej obsahom je dohoda o započítaní pohľadávok oprávnenej a povinnej osoby, ako aj uznanie záväzku povinného v 1. rade, ktorý uznal, čo sa týka dôvodu a výšky, svoj záväzok proti oprávnenému v celkovej výške 1 906 839,50 eur, ktorý vznikol ako rozdiel po vzájomnom započítaní pohľadávok a zaviazal sa dlžnú sumu uhradiť na účet oprávneného v lehote najneskôr do 30. júna 2014. Zároveň povinný v 1. rade v predmetnej notárskej zápisnici vyhlásil, že v prípade nezaplatenia uznaného dlhu v stanovenej lehote súhlasí s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. Okresný súd z obsahu notárskej zápisnice tiež zistil, že jej súčasťou je aj dohoda o ručení, ktorú uzatvorili oprávnený ako veriteľ a sťažovateľ ako ručiteľ podľa § 303 a nasl. Obchodného zákonníka, v zmysle ktorej sa sťažovateľ zaviazal, že uhradí pohľadávku oprávneného v celkovej výške 1 906 893,50 eur, ak povinný v 1. rade nesplní včas a riadne svoj záväzok v lehote najneskôr do 30. júna 2014, a tiež vyhlásenie sťažovateľa, že súhlasí s tým, že v prípade, že povinný v 1. rade nesplní svoj záväzok voči oprávnenému v uvedenej výške v lehote najneskôr do 30. júna 2014, súhlasí s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Okresný súd tak svoje rozhodnutie založil na zistení, že notárska zápisnica obsahuje presnú individualizáciu oprávneného a povinného, presné vymedzenie

právneho záväzku, právny dôvod, predmet a čas plnenia. Ako je z textu notárskej zápisnice zrejmé, táto obsahuje vyhlásenie povinných osôb, podľa ktorého v prípade neuhradenia pohľadávky vzniknutej ako rozdiel po započítaní pohľadávok na základe dohody o započítaní pohľadávok v zmysle čl. I ods. 4 notárskej zápisnice v lehote stanovenej v čl. I ods. 5 notárskej zápisnice, výslovne súhlasia s tým, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom. Vychádzajúc z uvedeného, považuje ústavný súd z obsahu notárskej zápisnice za úplne zrejmé, že povinný v 1. rade a sťažovateľ vyslovili súhlas nielen s konkrétnou, presne špecifikovanou výškou dlhu, ale aj s dohodnutým termínom jeho splatnosti. Niet dôvodu pochybovať o tom, že notárska zápisnica vyjadruje ich skutočnú vôľu.

12. Právne závery prijaté okresným súdom, v zmysle ktorých notárska zápisnica splňa formálne a materiálne podmienky vykonateľnosti exekučného titulu, nie sú neodôvodnené ani arbitrárne. Rovnako, právny záver okresného súdu, v zmysle ktorého skutočnosť, že na platnosť uznania dlhu povinnej osoby, ako aj udelenia súhlasu s vykonateľnosťou notárskej zápisnice podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku nemá vplyv skutočnosť, že k týmto vyhláseniam došlo pred splatnosťou pohľadávky, ktorá je obsahom exekučného titulu, a preto je notárska zápisnica spôsobilým exekučným titulom, a teda materiálne vykonateľným podkladom pre výkon exekúcie, možno považovať za ústavne akceptovateľný.

13. Pokiaľ sa sťažovateľ dožaduje od okresného súdu skúmania správnosti vykonaného započítania pohľadávok, z ktorého vyvodzuje svoje presvedčenie o neexistencii dlhu povinného v 1. rade v stanovenej výške v čase spísania notárskej zápisnice, k tomu okresný súd uviedol, že je viazaný obsahom notárskej zápisnice a je povinný z nej vychádzať a nie je oprávnený zaoberať sa správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu, ktorý notársku zápisnicu spísal, preto nie je v jeho kompetencii preskúmať výšku záväzku povinných uvedenú v notárskej zápisnici. Exekučný súd je oprávnený preskúmať výlučne predpoklady formálnej a materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice.

14. Problematikou preskúmavania notárskych zápisníc ako exekučných titulov sa ústavný súd zaoberal vo viacerých svojich rozhodnutiach. V náleze č. k. III. ÚS 41/2011 z 3. mája 2011 ústavný súd vyslovil, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu, teda zaoberať sa správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu, ktorý exekučný titul vydal. Rovnako podľa ústavného súdu nebol exekučný súd oprávnený ani preskúmať právny vzťah účastníkov z hľadiska hmotného práva, pretože by to bolo nad rámec preskúmavania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu (I. ÚS 120/2012). Vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 8/2018 ústavný súd uviedol, že *„Skutočnosť, že osoba povinná uznala dlh voči oprávnenej osobe, podľa názoru ústavného súdu celkom nevylučuje, aby v individuálnych prípadoch – so zreteľom na osobitné okolnosti prejednávanej veci – sa povinná osoba domáhala návrhom na súde určenia, že nie je povinná plniť (resp., že neexistuje dlh, ktorý by mala plniť). Avšak domáhať sa tak môže v osobitnom konaní, a nie v rámci námietok v exekučnom konaní. Exekučný súd pri posudzovaní vykonateľnosti zápisnice posudzuje iba to, či sú dané formálne a materiálne predpoklady vykonateľnosti, a to bez zreteľa na hmotnoprávny základ. Otázku naplnenia formálnych a materiálnych predpokladov môže preto posudzovať iba exekučný súd. To napokon znamená, že vykonateľná môže byť aj taká zápisnica, ktorá nemá svoj základ v hmotnom práve.“*

15. Zároveň je však potrebné uviesť, že v náleze č. k. I. ÚS 5/00 z 13. júla 2000 ústavný súd pripustil hmotnoprávnu analýzu notárskych zápisníc na účely kontroly dodržania zákonných či ústavných hodnôt. Na uvedenom názore zotrval ústavný súd aj v náleze č. k. II. ÚS 427/2018 z 13. decembra 2018, pričom ďalej rozviedol, že zákon nerozlišuje medzi exekučnými titulmi z hľadiska toho, či mu predchádzalo alebo nepredchádzalo preskúmanie veci súdom z hľadiska hmotného práva. V tomto zmysle notárska zápisnica ako vykonateľný exekučný titul požíva rovnakú súdnu ochranu, aká sa poskytuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu. Exekučné súdy majú pristupovať k notárskej zápisnici z hľadiska prieskumu vykonateľnosti obdobne ako k vykonateľnému súdnemu rozhodnutiu, hoci s určitou zvýšenou mierou prísnosti, no vždy reštriktívne. Pritom je namieste zohľadniť i to, že notárska zápisnica ako exekučný titul je prejavom autonómie vôle subjektov súkromného práva (kontraktačnej slobody) a nástrojom umožnenia ďalšej realizácie práv a povinností, ktorá má prispievať k právnej istote, a aplikácia práva súdom zasahujúca do tejto slobody súkromnoprávných vzťahov by mala byť reštriktívna. Rovnako tak ústavný súd v už spomínanom náleze č. k. I. ÚS 5/00 z 13. júla 2000 vyslovil, že ak sa zákonodarca rozhodol zaviesť do právneho poriadku notársku zápisnicu ako exekučný titul, nepochybne tým prejavil záujem o posilnenie riešenia sporov medzi účastníkmi právnych vzťahov mimosúdnym spôsobom. Hlavný dôraz pritom položil na výslovný súhlas povinnej osoby s exekúciou, ktorá týmto rozhodnutím prejavila vôľu vyhnúť sa súdnemu sporu o svojom záväzku voči povinnej osobe. V tom istom náleze ústavný súd vyslovil, že pri posudzovaní vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice a pri posudzovaní vykonateľnosti rozhodnutia súdu podľa príslušných predpisov procesného práva sa uplatňujú obdobné kritériá, a preto záver o ich splnení alebo nesplnení sa v prípade exekučnej notárskej zápisnice nemôže podstatne odlišovať od záveru, ktorý by prichádzal do úvahy, ak by išlo o vykonateľné rozhodnutie súdu v rovnakej veci. Je síce možné uznať, že posudzovanie vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice môže byť v porovnaní s posudzovaním vykonateľnosti rozhodnutia súdu prísnejšie vzhľadom na to, že notárskej zápisnici ako exekučnému titulu nepredchádza súdne preskúmanie platnosti právnych úkonov účastníkov právneho vzťahu z hľadiska hmotného práva, tak ako to je v prípade vykonateľného rozhodnutia súdu, jednako táto skutočnosť nemôže znamenať zásadnú zmenu v prístupe súdu v exekučnom konaní k exekučnej notárskej zápisnici oproti jeho prístupu k vykonateľnému súdnemu rozhodnutiu, pokiaľ ide o hodnotenie účinkov, ktoré majú ako platné exekučné tituly na právne vzťahy oprávnenej osoby a povinnej osoby.

16. Vychádzajúc z limitov, ktoré vo vzťahu k posudzovaniu notárskych zápisníc ako exekučných titulov formuloval ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti, nepovažuje ústavný súd prístup okresného súdu k posúdeniu obsahu notárskej zápisnice v prerokovávanej veci za svojvoľný, keďže súd v danom prípade individuálne posudzoval formuláciu právneho záväzku v nej obsiahnutého z pohľadu rovnakých materiálnych požiadaviek vykonateľnosti, aké sú určené pre vykonateľné súdne rozhodnutie. Ústavný súd rovnako nezistil taký výklad a aplikáciu relevantných ustanovení Exekučného poriadku okresným súdom, ktoré by popierali ich účel alebo zmysel, a zakladali tak ústavnú neudržateľnosť napadnutého uznesenia.

17. Pokiaľ sa sťažovateľ dožaduje v prerokovávanej veci prieskumu exekučného titulu z hmotnoprávneho hľadiska, predovšetkým vo vzťahu k spôsobu započítania vzájomných pohľadávok oprávneného a povinného v 1. rade, v tomto ohľade námietky sťažovateľa nie sú takého charakteru, ktorý by nasvedčoval tomu, že notárska zápisnica nezodpovedá zákonným či

ústavným princípom, a tak zakladal dôvod na jej preskúmanie zo strany okresného súdu, resp. na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

18. K námietke sťažovateľa, že okresný súd rozhodol v rozpore s uznesením ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 136/2017, ústavný súd poznamenáva, že predmetná vec sa týkala spísania notárskej zápisnice, ktorej súčasťou bolo vyhlásenie povinnej o uznaní dlhu a súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice v čase, keď žiadny dlh neexistoval, keďže v čase jej spísania nebola pôžička aj reálne vyplatená. Z tohto dôvodu ústavný súd považoval za ústavne súladné právne závery všeobecných súdov, podľa ktorých z tohto dôvodu povinná nemohla platne uznať dlh a ani súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, a preto notárska zápisnica nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom. V prerokovávanej veci však okresný súd zistil, že v čase spísania notárskej zápisnice pohľadávka oprávneného a zároveň záväzok povinného v 1. rade a sťažovateľa v celkovej výške 1 906 893,50 eur existovala, avšak v čase spísania notárskej zápisnice nebola ešte splatná. Vychádzajúc z uvedených odlišných skutkových a právnych okolností vecí, nemožno hovoriť o tom, že ide o veci analogické a že by okresný súd napadnutým uznesením nerešpektoval právny názor vyslovený ústavným súdom vo veci sp. zn. II. ÚS 136/2017.

19. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením okresného súdu nie je príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie označených práv a možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu:

20. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K návrhu na odklad vykonateľnosti:

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa v celom rozsahu ústavný súd ani nemohol vyhovieť návrhu na odklad vykonateľnosti, keďže zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu vyplýva (pozri § 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pozn.), že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu implicitne prichádza do úvahy vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie. Ústavný súd zároveň konštatuje, že nie je splnená jedna zo základných podmienok pre vydanie rozhodnutia podľa § 129 zákona o ústavnom súde, a to tá, že návrh

na odklad vykonateľnosti sa musí týkať rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu orgánu verejnej moci, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa a ktoré sú ústavnou sťažnosťou priamo napádané. Z obsahu ústavnej sťažnosti je nepochybné, že sťažovateľ ňou napáda výhradne uznesenie okresného súdu, a nie notársku zápisnicu, ktorej odloženia vykonateľnosti sa domáha. Z uvedených dôvodov ústavný súd návrhu na odklad vykonateľnosti nevyhovel.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu